

Балабан ыйын 8 күнэ - Аан дойдуга үөрэхтэнии күнэ

Квест оонньуу «Үөрэхтэнии киһиэхэ элбэх кыабы биэрэр»

Сыала: оҕолорго Аан дойдуга үөрэхтэнии күнүн кытта билиһиннэри

Соруктара:

- оҕону үөрэхтэнии наадатын өйдөтүү, билэр-көрөр бағатын ханнары,
- оҕо сангарар санатын, тылын саппааһын байыты –ыйытыкка толору хоруйдуурун ситиһи;
- Аан дойдуга буола турар тэрээһиннэргэ интэриэһи үөскэти;
- үөрэхтээх буоларга дьулуһууну, бағаны сайыннары.

Оонньуу хаамыта:

Иитээччи: - Оҕолор, бүгүн балабан ыйын 8 күнэ - Аан дойдуга үөрэхтэнии күнэ. Бу күнү 1966 сыллаахтан бэлиэтэнэр.

Хас сүл ахсын сатаан ааҕар суруйар киһи ахсаана элбээн иһэр. Аан дойду үрдүнэн билигин 4 миллиартан тахса киһи үөрэхтээх эбит. Ол эрэн өссө да 860 миллион улахан киһи сатаан аахпат-суруйбат. 100 миллион оҕо наһаа баҕарбыттарын да иһин, сатаан оскуолаҕа үөрэнэр кыахтара суох. Тоҕо диэтэххэ тас дойдуларга оскуолаҕа үөрэнии харчылаах, ону сорох төрөппүттэр төлүүр харчылар суох.

Оҕолор, хайдах киһини үөрэхтээх дииллэрий?*(ааҕар-суруйар, суоттуур, элбэҕи билэр, араас тылларынан санарар, уо.д.а.)* Онтон үөрэхтээх буолар наада дуо? Тоҕо? *(оҕолортон толору эппиэти ылары ситиһи)*

Биһиэхэ Билбэтчэй кэлбит.Кинини тоҕо маннык ааттаабыттара буолуой? *(күни тугу да билбэт, ол иһин)*

Билбэтчэй сүндүүк аҕалбыт күни элбэх күлүүстээх эбит. Сатаан арыларга күлүүс тылларын булуохха наада. Онтон ханна сытарын билэргэ Билбэтчэй таабырынын таайахтаахпыт.

1 таабырын. Эһиэхэ барыгытын майгынныыр хартыына баар үһү. Ол түгү? *(сиэркилэ)* Тоҕо сиэркилэ түһүтү таабырын таайбыппыт буолуой? *(оҕолор көрдүүлэр, мантан бастагы күлүүһү булаллар).* күлүүһү кытта сорудах баар.

Оҕолор, бу күлүүспүт сорудахтаах эбит. Толоруоҕун эрэ.

Сорудах «Этиллэри ситэр»

Детсадка иитиллээччилэр, онтон оскуолаҕа ... ..

Детсадка иитээччи, оскуолаҕа ...

Детсадка бөлөхтөр, оскуолаҕа...

Детсадка дьарык буолар, оскуолаҕа ...

Детсадка оҕолор оонньуулар, оскуолаҕа...

2 таабырын. Тыла да суох буоллар элбэҕи кэпсиир баар үһү. *(күнигэ)* Оччоҕо күлүүһү ханна көрдүүбүт? *(күнигэлэр турар сирдэригэр)* мантан иккис күлүүһү булаллар.

Сорудах «Тыллары сүһүөххэ араар». Оскуола, күнигэ, үчүүтүл, иитээччи, үөрэх, билии

3 таабырын. Хап-хара түннүкэ арааһы бары көрүөххэ сөп үһү. *(проектор экраны, интерактивнай доска)* мантан үһүс күлүүһү булаллар.

Сорудах. [С] уонна [З] дорҕооннору бэлиэтиир ойуулар ([С] насос [З]кумаар)

Оҕолор ойуулары икки подноски наардаан уураллар. Иитээччини кытта бүтэһиккэ хонтүрүоллуулар.

4 таабырын. Түөхтээх да күүстээх баар үһү. *(айылҕа)*

Айылҕа мунугар кэллэр, төрдүс күлүүһү булаллар.

Сорудах «Саха сирин кыылларын бул». Подноско араас кыыл оонньуурдартан сыталлар, онтон саха сирин кыылларын булан ылыахтаахтар.

5 таабырын., Сарсыарда, күнүс, киэһэ, түүн буолтун кэпсиир дьэиэ аайы баар көнө-муннук баар үһү. (түннүктэн эмиэ күлүүс булаллар)

Сорудах:

1. Борон өгнөөх сиэмэх кыыл, бастакы буукубата (дор5ооно)
2. Саамай сылаас дьыл кэмин, бастакы буукубата
3. Кыһын халлаантан түһэр сөнүү, бастакы буукубата
- 5.Эмп атыылыыр маҕаһын, бастакы буукубата.

Иитээчи: - Маладьыастар! Күлүүстэри барытын буллубут. Чэйин, сундуугу арыйыабын! Манна туох баарын билиэбин. (*Сундуукка флешка баар эбит, онно «Вовка в тридевятом царстве» ойуулук баар.*)

Түмүк оноруу. Оболор, үөрэнэр, үөрэхтээх киһи буолар үчүгэй эбит дуо?

Онон кыһанан дьарыктаныхтаах, эдбэҕи билэ-көрө сатыахтаах эбиппит. Билигин биһиэхэ Сандаара нууччалыы хоһоон ааҕан иһитинэриэ.

Как хорошо уметь читать

Как хорошо уметь читать!

Не надо к маме приставать,

Не надо бабушку трясти:

«Прочти, пожалуйста, прочти!»

Не надо умолять сестрицу:

«Ну, прочитай еще страницу».

Не надо звать,

Не надо ждать,

А можно взять

И почитать!

Валентин Берестов

Иитээчи: Бу хоһоон курдук ааҕар буоллахха кинигэ ааҕан элбэҕи билиэххэ сөп. билигин Вовка туһунан ойуулукпутун көрүөбүҥ. Оскуолаҕа үөрэниэн сүрэбэлдьиир оҕо туохха түбэһэр эбитий?